

DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT

I følge liste

Tidl. ref.

Vår ref.

2011/00573-17/FD I 4/GCB

Dato

8. mars 2013

**HØRING – UTVIDELSE AV SIKKERHETSLOVENS ANVENDELSESOMRÅDE
TIL SVALBARD OG JAN MAYEN, ENDRINGER I FORSKRIFT OM
PERSONELLSIKKERHET**

1. Innledning

Forsvarsdepartementet sender med dette forslag om at det geografiske anvendelsesområdet for lov 20. mars 1998 nr 10 om forebyggende sikkerhet (sikkerhetsloven) med tilhørende forskrifter, utvides til å omfatte Svalbard og Jan Mayen. Som følge av utvidelsen foreslås også endring i forskrift om personellsikkerhet av 29. juni 2001 (personellsikkerhetsforskriften).

Forsvarsdepartementet ber om eventuelle merknader innen 3. april 2013 til postmottak@fd.dep.no. Vi ber høringsinstansene vurdere om forslaget bør forelegges underliggende organer m.m. som ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Med særlig henvisning til våre forpliktelser overfor EU er det ønskelig at de her fremlagte forslagene trer i kraft 1. mai 2013, forutsatt at høringsinnspillene ikke er til hinder.

2. Bakgrunn for forslaget

Det følger av sikkerhetsloven § 2 sjette ledd at sikkerhetsloven gjelder for Svalbard og Jan Mayen i den utstrekning Kongen bestemmer. Slik bestemmelse er hittil ikke fattet.

Utviklingen av forvaltningsvirksomheten på Svalbard og etableringen av EUs satelittnavigeringsprogram Galileo har nå gjort det nødvendig at sikkerhetsloven med forskrifter får anvendelse også på Svalbard og Jan Mayen. Både reglene om beskyttelse

av skjermingsverdig informasjon så vel som skjermingsverdige objekter er nødvendige bestemmelser i denne sammenheng.

Norske forvaltningsorganers tilstedeværelse dreier seg primært om Sysselmannen på Svalbard og Forsvarets stasjon på Jan Mayen. I tillegg er det mulig at også Avinor AS behandler sikkerhetsgradert informasjon i forbindelse med sikkerheten ved Svalbard lufthavn Longyearbyen. I forbindelse med etableringen av Galileo er det blant annet etablert bakkeinfrastruktur på Svalbard og Jan Mayen. EU anser Galileo som samfunnskritisk infrastruktur, og det anses viktig å beskytte infrastrukturen og sensitiv informasjon om denne. Norge har forpliktet seg i en samarbeidsavtale med EU/EUs medlemsland til å beskytte denne bakkeinfrastrukturen med tiltak som gir samme grad av sikkerhet som de tiltak som gjelder innen EU. Videre skal sikkerhetsgradert informasjon beskyttes i samsvar med de krav som gjelder for norsk informasjon med tilsvarende graderingsnivå. Norge har allerede inngått en generell sikkerhetsavtale med EU som muliggjør utveksling av gradert informasjon.

3. Nærmere om forslaget

Ved at sikkerhetsloven får anvendelse på Svalbard og Jan Mayen vil virksomhetene ha plikt til å utøve forebyggende sikkerhetstjeneste i tråd med bestemmelsene i sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter. Slik departementet forstår det, ivaretas forpliktelsene om å gjøre tiltak for å beskytte skjermingsverdig informasjon og skjermingsverdige objekter i stor grad allerede i dag. Forslaget om å utvide sikkerhetslovens geografiske virkeområde til også å omfatte Svalbard og Jan Mayen innebærer således langt på vei en kodifisering av allerede etablert praksis.

Det at sikkerhetsloven ikke formelt er gjort gjeldende for Svalbard og Jan Mayen medfører imidlertid at de berørte virksomhetene ikke har en lovhjemlet plikt til å implementere de sikkerhetstiltak som sikkerhetsloven med forskrifter pålegger. Videre har det som konsekvens at NSM mangler en formell tilsyns- og påleggskompetanse, og at manglende etterlevelse av regelverket ikke vil kunne sanksjoneres. Det kan videre fremstå som uklart om det foreligger et tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å sikkerhetsklarere tjenestemenn i disse virksomhetene.

Longyearbyen lokalstyre vil også bli berørt av at sikkerhetsloven får anvendelse, ved at det arbeides med å innføre beredskapsplikt for lokalstyret jf. sivilbeskyttelsesloven med tilhørende forskrift. Departementet foreslår derfor en forskriftsendring i personellsikkerhetsforskriften § 4-1 første ledd om klareringsmyndigheter, slik at Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Rogaland blir klareringsmyndighet også for Longyearbyen lokalstyre. Departementet anser det mest hensiktsmessig at FAD, som overordnet departement for fylkesmennene, foretar den administrative beslutningen om hvilken av de to aktuelle fylkesmannsembetene som rent faktisk blir klareringsmyndighet for Longyearbyen lokalstyre.

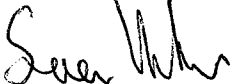
Arbeidet er koordinert med Justis- og beredskapsdepartementet v/Polaravdelingen, Nærings- og handelsdepartementet, Utenriksdepartementet, Sysselmannen på Svalbard og Det interdepartementale polarutvalg.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

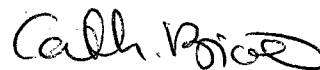
Forslaget vil medføre enkelte administrative konsekvenser. Fylkesmannsembetene i Oslo og Akershus og i Rogaland blir klareringsmyndighet for Longyearbyen lokalstyre. Omfanget av oppgaven antas å være av et beskjedent omfang. Videre får NSM det overordnede kontroll- tilsyns- og koordineringsansvar for de virksomheter på Svalbard og Jan Mayen som omfattes av sikkerhetsloven. Også denne oppgaven antas å være av mindre omfang.

For øvrig anses forslaget å ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser.

Med hilsen

Severin Vikanes (e.f.)
avdelingsdirektør

Cathrine Bjoland
Rådgiver

Kopi: Statsministerens kontor

Vedlegg: forslag til forskriftsbestemmelser med merknader til de enkelte bestemmelsene.

Høringsinstanser

Departementene

Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Fylkesmannen i Rogaland

Sysselmannen på Svalbard

Longyearbyen lokalstyre

Avinor AS

1. Merknader til de enkelte bestemmelsene

1.1 Forskrift om utvidelse av sikkerhetslovens anvendelsesområde – ny

Til ny § 1

Det foreslås en egen forskrift som slår fast at sikkerhetsloven skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen. Loven vil gjelde med de begrensninger som er anerkjent i folkeretten eller følger av overenskomst med fremmed stat.

1.2 Forskrift om personellsikkerhet

Til § 4-1

Bestemmelsen angir Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Rogaland som klareringsmyndighet for personell i henholdsvis fylkeskommunen, kommunene og virksomheter med beredskapsmessig tilknytning til disse. Departementet anser det hensiktsmessig, både med hensyn til effektivitet og samordning av kompetanse, å tillegge klareringsmyndigheten også for Longyearbyen på Svalbard til de samme organer.

2. Forslag til bestemmelser

2.1 Forskrift om utvidelse av sikkerhetslovens anvendelsesområde

**«Utvidelse av det geografiske virkeområdet for lov 20. mars 1998 om forebyggende sikkerhetstjeneste
§ 1**

Med de begrensninger som er anerkjent i folkeretten eller følger av overenskomst med fremmed stat gis lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste med tilhørende forskrifter anvendelse for Svalbard og Jan Mayen.»

2.2 Forskrift om personellsikkerhet

«§ 4-1 Klareringsmyndighet

Fylkesmannen i Oslo og Akershus og fylkesmannen i Rogaland er klareringsmyndighet for personell i fylkeskommunen, kommunene, Longyearbyen lokalstyre og virksomheter med beredskapsmessig tilknytning til disse. Nevnte fylkesmenn er også klareringsmyndighet for personell ansatt hos eller engasjert av leverandør i forbindelse med sikkerhetsgraderte anskaffelser foretatt av en fylkeskommunal eller kommunal virksomhet eller av Longyearbyen lokalstyre.

Personer hos private virksomheter som ikke er leverandører i forbindelse med sikkerhetsgradert anskaffelse, sikkerhetsklareres av det departement som forvalter vedkommende område virksomheten er tilknyttet. Det enkelte departement kan delegere klareringsmyndigheten.

Advokat som nevnt i loven § 25b, skal sikkerhetsklareres for COSMIC TOP SECRET og autoriseres av Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

Ved tvil om hvem som er rett klareringsmyndighet eller dersom det ellers anses nødvendig, fastsetter NSM hvem som skal være klareringsmyndighet.

En klareringsavgjørelse kan omgjøres av klareringsmyndigheten selv, overordnet departement eller klageinstansen uten av avgjørelsen er påklaget, dersom endringen ikke er til skade for den avgjørelsen gjelder eller avgjørelsen må anses ugyldig.

En klareringsavgjørelse kan omgjøres av overordnet departement eller klageinstansen selv om vilkårene etter fjerde ledd ikke foreligger, dersom hensynet til rikets selvstendighet og sikkerhet eller andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser tilsier det.

Den som er klareringsmyndighet eller utøver denne myndigheten skal inneha sikkerhetsklarering for det høyeste klareringsnivået som vedkommende kan fastsette.»